

Міхно О. Педагогічний календар. Березень 2017 : [пед. календар на берез. 2017 р.: 25-річчя Нац. акад. пед. наук України, 100-річчя заснування Першої укр. гімназії ім. Т. Г. Шевченка, 425 років від дня народж. Я. А. Коменського] // Справи сімейні. – 2017. – №3. – С. 26–27.

Педагогічний календар. Березень 2017

4 березня

25-річчя Національної академії педагогічних наук України

4 березня 1992 р. Президент України Леонід Кравчук прийняв пропозицію групи провідних учених-педагогів незалежної України і підписав Указ «Про заснування Академії педагогічних наук України» як вищої галузевої наукової установи. На виконання Указу Президента 16 червня 1992 р. Кабінет Міністрів ухвалив відповідну постанову. Базовими для створення академії були три установи: Науково-дослідний інститут педагогіки, Науково-дослідний інститут психології та Педагогічний музей.

У 2010 р. Академії надано статус національної. Нині відповідно до тематики здійснюваних досліджень наукові установи академії об'єднано у п'ять відділень: загальної педагогіки та філософії освіти, загальної середньої освіти (створені у листопаді 1992 р.), психології, вікової фізіології та дефектології (березень 1993 р.), професійної освіти і освіти дорослих (січень 1997 р.), вищої освіти (листопад 2008 р.). Президентом академії є академік НАН і НАПН України Василь Кремень.

Першим офіційним виданням Академії став «Інформаційний бюлетень Академії педагогічних наук України», який пізніше було трансформовано в «Педагогічну газету».

Сьогодні НАПН України функціонує як потужний науковий і навчальний центр. Науковий потенціал української педагогіки і психології дає підстави впевнено дивитися в майбутнє національної освіти, чекати нових звершень та адекватних відповідей на виклики часу, забезпечити в ХХІ столітті якісно новий за змістом і формою рівень наукового і кадрового забезпечення системи української освіти.

18 березня

100-річчя від заснування Першої української гімназії ім. Т.Г. Шевченка

Першу українську гімназію ім. Т.Г. Шевченка було урочисто відкрито у Києві 18 березня 1917 р. Першим директором закладу став Петро Холодний. Гімназія спочатку розташовувалась у приміщенні приватної Київської жіночої гімназії Аделаїди Жекуліної по вулиці Львівській, 27 (нині вулиця Січових стрільців, київська середня школа № 138) і працювала у другу зміну. Згодом вона перемістилась до одного з приміщень на Львівській площі, а потім – до приміщення колишньої амбулаторії лікарні при Покровському монастирі.

У жовтні 1917 р. посаду директора гімназії обійняв Володимир Дурдуківський, який викладав у гімназії українську мову і літературу.

Українська громадськість Києва сприяла школі вусьому. Викладання тут вважалось почесною громадською роботою, і це було однією з причин гарного складу педагогів. Серед них був майбутній митрополит Василь Липківський, який викладав тут релігію. Історію викладав В'ячеслав Прокопович, а потім – Йосип Гермайзе; математику – Надія Шульгина-Іщук, Вадим Шарко і Омелян Гнатевич; природознавство – Левко Чикаленко, пізніше – Володимир Вовчанівський; географію – Олександр Гребенецький; латинську мову – Катерина Лазаревська, потім – Освальд Бургардт (Юрій Клен); французьку мову – Софія Русова, потім – Марія Прохорова (донька Івана Тобілевича); спів – Пилип Козицький; малювання – Юхим Михайлів, потім – Юрій Павлович; хореографію – Марія Юркевич, а музику – дочка Миколи Лисенка, Мар'яна.

Школа існувала досить незначний час – з 1917 р. до 1930 р. В лютому 1921 р. гімназію було перетворено на семирічну трудову школу імені Т. Шевченка. Трагічною для школи стала сфабрикована справа Спілки визволення України, адже саме навколо неї, її вчителів, учнів і особливо директора проводилася вся судова справа. З 45 засуджених у справі СВУ 14 чоловік мали безпосереднє відношення до школи, а інші — опосередковане.

28 березня

425 років від дня народження Яна Амоса Коменського (1592-1670)

Ян Амос Коменський – видатний чеський педагог, мислитель-гуманіст, основоположник наукової педагогіки. З'явився на світ в протестантській сім'ї, яка входила в Громаду чеських братів (з нею пов'язана вся його подальша біографія). Сталося це в чеському містечку Нівнице 28 березня 1592 р. Епідемія чуми рано зробила хлопчика сиротою. Початкову освіту Ян здобував у братській школі, потім – в латинській. Наступними навчальними закладами для молодого Коменського стали Герборнська академія, з 1613 р. – Гейдельберзький університет. Після закінчення університету він ненадовго відправляється в подорож по Нідерландах, а після повернення до Чехії, в м. Пшеров, влаштовується у братську школу вчителем, викладаючи латину за власною методою.

У біографії цієї великої людини важливу роль відіграло втручання зовнішніх обставин, не раз йому доводилося втрачати найцінніше, поневірятися за межами Чехії через війни, переслідування. Так, його перша дружина і двоє маленьких синів стали жертвою чуми. Через гоніння протестантів Коменський був змушений у 1628 р. емігрувати до польського міста Лешно. Там він працював над творами, що згодом принесли йому популярність і величезний авторитет. Один із них – «Дидактика» чеською мовою, яку він пізніше перепише латиною під назвою «Велика дидактика».

З 1650 по 1654 р. Коменський на запрошення князя Сигізмунда Ракоці живе в Угорщині, де займається реформуванням шкільної освіти. Наступним місцем проживання серед численних пропозицій вчений вибрав Амстердам, куди його запросив сенат, де й жив з 1657 р. до смерті.

У 1657–1658 рр. виходять у світ давно ним складені чотири томи «Великої дидактики», що викликали справжній фурор серед освіченої аудиторії. У 1658 р. було видано «Світ чуттєвих речей у малюнках», що став першим в історії підручником з ілюстраціями. Педагогічна спадщина вченого значною мірою вплинула на світову педагогіку і практику роботи шкіл; у сучасній теорії навчання можна знайти чимало його дидактичних постулатів.

Помер Ян Амос Коменський 15 листопада 1670 р.